

OOSTENDE OVERSTROOMD

Wasscheff

J. Feys
871 v. 241 Y. De Ridder
q 3/8/1910

Y. de Ridder.

DRIES VAN DAMME

OOSTENDE OVERSTROOMD

GIERTIJ VAN 1 FEBRUARI 1953

OPGEDRAGEN AAN MOED EN WERKKRACHT
VAN OOSTENDSE BEVOLKING

Mihi res non me rebus

Door n. v. Unitas, Van Iseghemlaan 40, Oostende, werd dit boekje gedrukt. Persfotografen Roger Bovit en Emiel Michaël maakten de foto's. Het titelblad werd getekend door Willy Bosschem.

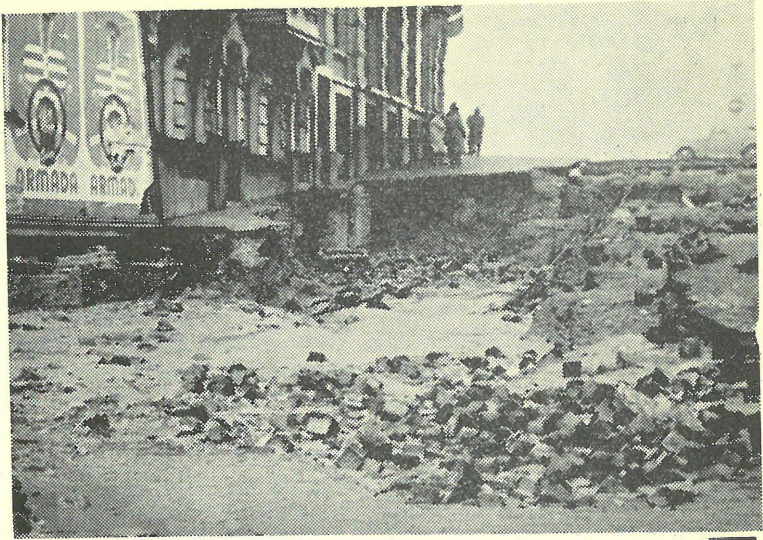
Verraderlijke golven

Wij krijgen storm... Zo spraken de Oostendenaars als zij slapen gingen op de laatste dag van Januari 1953. Niemand dacht er aan dat de zee enkele uren later eens te meer van Oostende een stad van rouw zou maken. Het giertij wachtte evenwel niet lang om ongenadig toe te slaan. In de eerste uren van Zondag 1 Februari 1953 overspoelden woeste baren de zeedijk en een wilde watermassa stroomde in het holste van de nacht de Oostendse straten binnen. Het begon rond 1,30 u. Een half uur later stond gans het centrum van Oostende onder water. Opgezweept door de kracht van de wind loste het noodweer zijn prooi niet meer. De vloed steeg en de storm woedde in alle hevigheid. Machteloos moest men toezien. Ieder verweer was uitgesloten. De natuur toonde zich meester over de mens.

Velen brachten een akelige nacht door. Met een beklemmend gevoel zagen handelaars, die in alle haast gewaarschuwd waren geworden, alleen nog hoe het water in één gulp hun voorraden overspoelde. Ouderlingen, die in

Alle straten van het oude stadsgedeelte van Oostende werden op 1 Februari 1953 onder water gezet. Deze twee mensen zullen zich nog lang hun tocht per kano door de Adolf Buylstraat herinneren.

Door het geweld van de golven, die over de zeedijk sloegen, werd gans de Capucienenramp weggeslagen. Er moest met man en macht gewerkt worden om deze bres te stoppen.

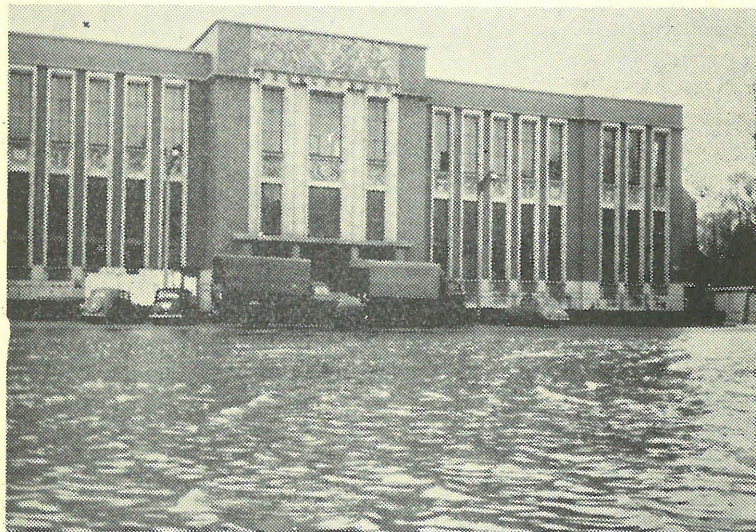
kelders sliepen, moesten in nachtgewaad hun bed verlaten, dat door het water omstuwd was, om zich op een hogere verdieping in veiligheid te brengen. Moeders en vaders kregen juist de tijd om hun kleintjes op de arm te nemen en het wassende water te ontvluchten. In een moederhuis werd aan de zusters met moeite de kans gegund om vrouwen, die pas bevallen waren, met hun zuigelingen op het droge te brengen.

Op straat verrasten de verraderlijke golven tal van Oostendenaars, die na een gezellige Zaterdagavond huiswaarts keerden. Meer dan 150 auto's werden onder water gezet in de straten. Enkele inzitenden van deze auto's konden slechts met de grootste moeite bevrijd worden uit hun wagen, waarvan de deuren vastgekneld waren geraakt. Balgasten werden verplicht de ganse nacht in het oudcasino door te brengen. Anderen, die aan een diner aanzaten, werd eenzelfde lot beschoren. Intussen wachtte hun familie met ongerust gemoed op hun thuiskomst. In allerijl waren talrijke vissers naar hun sloepen gelopen, die in het Montgomerydok gemeerd lagen, om deze te beveiligen wanneer de vloed al te vlug rees. Zij gelukten in hun opzet. Dat er geen enkel ongeluk gebeurde langs de visserskaai als de elektrische stroom na 2 u. plots afgesneden werd, is een mirakel. Gans

de stad werd toen in volledige duisternis gedompeld. Zelfs de zo vertrouwde lichtbundels van de vuurtoren sloegen niet meer over de haven. Huizen, die niet rechtstreeks door de overstroming getroffen werden, kregen enkele uren later toch water in de kelders door het steken van de riolen, die volledig ontredderd waren geworden. Er zou nog zoveel kunnen verhaald worden over deze nacht van watersnood.

Zwaar werd Oostende getroffen. De aangerichte schade was in de vroege morgenuren niet te overzien. Men dacht trouwens niet aan schade op dit ogenblik. Hulp was de eerste plicht, die moest gekwetend worden. Het was moeilijk om de omvang van de ramp vast te stellen. Het water was doorgedrongen tot aan het Canadaplein. Er stond één blanke zee tussen de Visserskaai, Euphrosina Beernaertstraat, Sint Petersburgstraat en Van Iseghemlaan. De voornaamste winkelstraten en het overbevolkte visserskwartier waren overstroomd. Op vele plaatsen bereikte het waterpeil een hoogte van 1,50 m.

Enkele uren volstonden om werk van jaren te vernietigen. De zeedijk kwam erg gehavend uit de ongelijke strijd met de golven maar had spijt alles stand gehouden en de stad voor een grotere ramp behoed. Zware blokken blauw arduin waren meegevoerd door de stroom. De ijzeren

Voor het voorlopig stadhuis van Oostende, dat reeds een stuk buiten het centrum ligt, stond er één blanke zee water. Zo ver drongen de baren door, die de stad binnen stroomden.

De Wapenplaats, die reeds zo vaak geteisterd werd door rampen, bleef evenmin gespaard. Talrijke auto's, die er geparkeerd stonden, kregen het erg te verduren van de watermiserie.

leuning was op talrijke plaatsen verdwenen of helemaal verwrongen. Duizenden tegels waren stuk gesmaakt terwijl er rustbanken werden gevonden op de Wapenplaats. Van de badinrichtingen bleef op het eerste zicht niet veel meer over dan ruw beton. Alle schutels waren losgerukt en zoek geraakt. De Kursaal had gelukkig niet erg te lijden. Er liepen alleen een paar kelders onder water, wat schade veroorzaakte aan technische installaties. Van een paar bodega's langs de zeedijk werd de voorgevel voor een deel weggeslagen.

Men stond voor de meest kritieke toestand in de Capucienenramp. Deze was in feite verdwenen. Door de geslagen bres werd een groep huizen met instorting bedreigd. Dat kon gelukkig vermeden worden door een vlug en oordeelkundig optreden. Het staketsel was nog slechts een vormloze plankenhoop. Het houten huisje op het uiteinde van het Weststaketsel werd zonder meer weggevaagd. Op het strand verdween zeker een laag zand van 1 m. De Van Iseghemlaan had het uitzicht van een slagveld. Zoals in tal van andere straten, lagen bijna alle kasseien los en kon men tal van grondverzakkingen zien. Grijs zandslib overdekte alles.

Bij het giertij van 1 Februari 1953 vielen er acht slachtoffers te betreuen. Zeven werden verrast door de watervloed. In zee werd een visser over boord geslagen. Zij kregen een plechtige stadsbegrafenis op Vrijdag 6 Februari 1953. Hun nagedachtenis zal te Oostende bewaard blijven. Hier volgen hun namen.

**Elisa Passchijn, Sint Paulusstraat 21, 83 jaar
Isidoor Gunst, Bredenesteenweg 13, 72 jaar
Pharailde Gunst, Bredenesteenweg 13, 67 jaar
Robert Vanderwal, Bredenesteenweg 19, 48 jaar
Germaine Dumarey, Bredenesteenweg 19, 46 jaar
Albert Bulcke, Frère Orbanstraat 445, 40 jaar
Willy Eerebout, Dorpsstraat 9, 37 jaar
Ronny Deconinck, Ooststaketsel, 2 jaar**

In een lage uithoek van Oostende over de vaart naar Brugge, werden deze kleine arbeiderswoningen overstroomd. Vier slachtoffers werden door een duiker uit deze huizen gehaald

Alles wat varen kon, werd ingezet om zich in de overstroomde straten te kunnen verplaatsen. Deze knapen waagden zich met een vlot en twee lange stokken in de Hertstraat.

Hoe de verwoestingen beschrijven, die door het zeewater veroorzaakt werden in de volkse buurt van het visserskwartier en bij zoveel handelaars in de Kapellestraat en aanpalende straten? Dat was de ergste schade, omdat zovelen hun persoonlijke bezittingen zagen verloren gaan. Daarbij vergeleken waren het overstromen van het Leopoldspark en de doorbraak van de Noord Eede slechts een kleinigheid. De vermenging van duizenden liter mazout met het water, bracht een scherpe reuk mee, die velen hoofdpijn deed krijgen. Deze mazout bevond zich als brandstof in de meeste kelders. Het gebrek aan elektrische stroom en water werd in vele huizen nog verergerd door de onmogelijkheid om voor verwarming te zorgen. En het was koud...

Nooit zullen woorden vermogen de verschrikking, die de Oostendse bevolking beleefde, volledig weer te geven.

Koninklijk bezoek

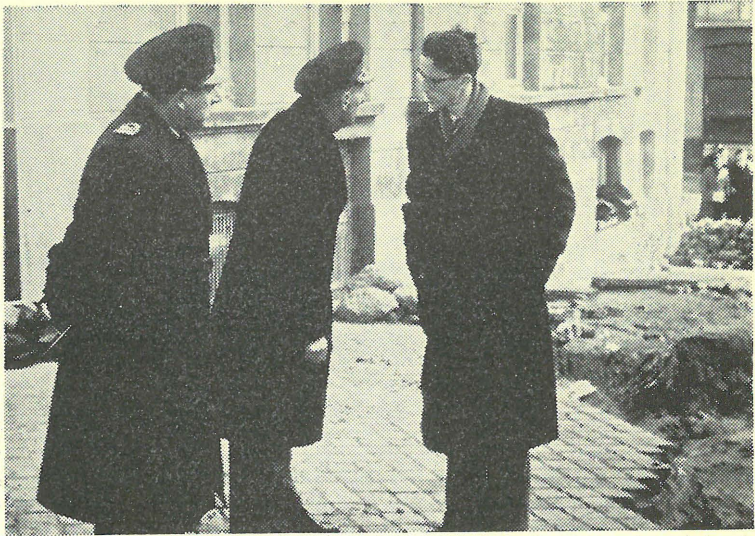
Op Maandag 2 Februari 1953 bezocht Koning Boudewijn het overstroomd Oostende om zich persoonlijk rekenschap te geven van de ramp, die de Vlaamse kust zo erg trof. Deze koninklijke blijk van medeleven met de geteisterden gaf velen meer moed om de beproeving te overwinnen.

De Vorst kwam te 14.45 u. voor het stadhuis aan. Bij het uitstappen uit zijn auto werd hij begroet door burgemeester Van Glabbeke. Koning Boudewijn, die gekleed was in een grijs pak en een donkerblauwe overjas droeg, was vergezeld door minister Behogne, gouverneur van Outryve d'Ydewalle, cabinetschefs Magain en Duchêne, alsmede majoor-vlieger Debèche. De leden van het schepen-college werden aan de Vorst en zijn gevolg voorgesteld, waarna in het cabinet van de burgemeester met behulp van kaarten een overzicht gegeven werd van de overstroming.

Een kwartier later werd naar het Vissersplein gereden, van waar men goed de ellende in het visserskwartier kon

Koning Boudewijn wilde persoonlijk alle aangerichte schade te Oostende zien. Omringd door burgemeester Van Glabbeke en schepenen Piers en Dehouck wandelde hij zo door de gehavende Van Iseghemlaan.

*Commodore Timmermans en korvetkapitein Leurquin
verschaffen uitleg aan de Koning over het noodweer, dat
Oostende zo teisterde. Dat gebeurde in de vernielde
Capucienenramp.*

opmerken. Over de losliggende straatstenen en talrijke waterslangen stapte de Koning tot aan de Boonenstraat. Hij liet er zich uitleg verschaffen door politiecommissaris Beauprez over het wegpompen van het water en onderhield zich met enkele geteisterden.

De tocht ging verder naar de Capucienenramp, die door de golven werd weggeslagen. Matrozen en geniesoldaten waren er hard aan het werk om de bres te stoppen. Koning Boudewijn sprak er geruime tijd met commodore Timmermans en korvetkapitein Leurquin over de gevolgen van het voorbije noodweer. Er werd vervolgd langs de beschadigde zeedijk tot aan het monument voor de zeelieden.

Koning Boudewijn wandelde nog door de Hofstraat, Capucienenstraat, Spanjaardstraat, Louisastraat, Van Iseghemlaan en Vlaanderenramp om de vernielingen te zien. Herhaalde malen werd hij door de bevolking toegejuicht. Hij beantwoordde deze uitingen van sympathie met een vriendelijke glimlach.

Diep onder de indruk van het triestig schouwspel, dat het geteisterd Oostende bood, verliet Koning Boudewijn omstreeks 16 u. de stad.

Strijd tegen water

Er kan met geen lof genoeg gesproken worden over de manier, waarop men te Oostende de strijd tegen het water gevoerd heeft na het giertij van 1 Februari 1953. Als de golven in de verraderlijke nacht, nog volop de Oostendse straten binnenstroonden, namen burgemeester Van Glabbeke en schepenen Vroome, Piers, Quaghebeur en Dehouck, dringend bijeengekomen in het cabinet van de burgemeester, reeds de eerste maatregelen om de ramp te bestrijden. Brandweer, politie, rijkswacht, zeemacht, havendiensten en technische diensten van stad werden zonder verwijl gealarmeerd en aan het werk gesteld. Door dit snel optreden konden de sluizen van de handelshaven en de vissershaven veilig gehouden worden. Bruggen en Wegen stond eveneens dadelijk in de bres onder de leiding van ingenieur-directeur Verschaeve en zijn onmiddellijke medewerkers. De bescherming van de zeedijk was de voornaamste bekommernis van deze dienst.

Matrozen, brandweperlui, politieagenten, rijkswachters, scouts en zoveel andere vrijwilligers hielpen bij de evacuatie van vrouwen en kinderen uit de Kapellestraat en de andere overstroomde straten.

De jolletjes, die in het Montgomerydok gemeerd lagen, kwamen uitstekend van pas om door de overstroomde straten te roeien. Er werd door de vissers hard aan de riemen getrokken.

Van het eerste ogenblik af was het stadsbestuur de toestand meester. Zo kon iedere paniek vermeden worden en kregen ongere individuen de kans niet om het leed van de geteisterden uit te buiten. Practisch zonder onderbreking zetelde het schepencollege in het stadhuis om alle noodzakelijke beslissingen te treffen van 1 tot 6 Februari 1953. De verscheidene dienstoversten van de stad voerden de ontvangens bevelen volmaakt uit.

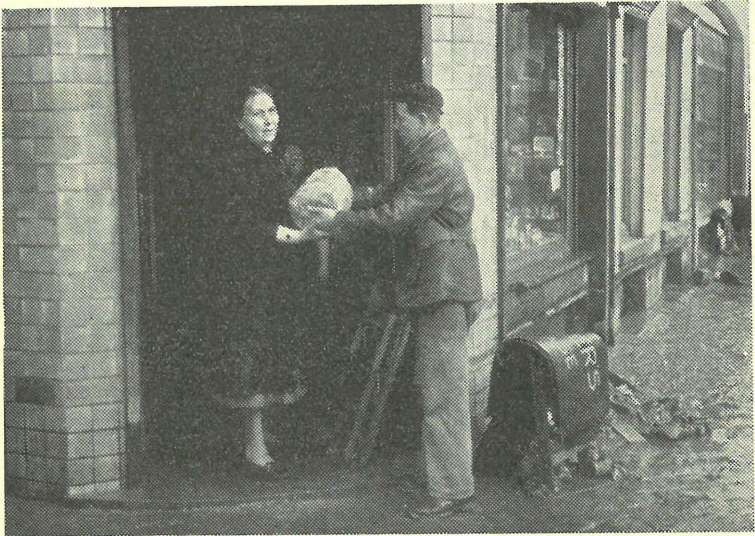
Met hulp, die van overal toestroomde, kreeg men het klaar om reeds op 3 Februari 1953 de straten weer droog te krijgen. Er mocht op 6 Februari 1953 met fierheid medegedeeld worden, dat bijna alle kelders leeggepompt waren.

Alwie meegeholpen heeft bij de strijd tegen het water verdient dank. Niettemin menen wij op een bijzondere wijze de 70 brandweerkorpsen uit zoveel verschillende steden en gemeenten te moeten vermelden, die dag en nacht aan het werk waren te Oostende onder kranig bevel van commandant Vercruyssen, bevelhebber van de Oostendse brandweer. Ook de matrozen van de zeemacht dienen afzonderlijk geprezen.

Helpende handen

Het is een grote troost geweest voor de Oostendse geteisterden van 1' Februari 1953, dat het niet ontbroken heeft aan helpende handen. Pas was de ramp gebeurd of er daagde reeds van overal hulp op. Vele daden van moed en zelfopoffering werden verricht door onbekende vissers, matrozen, brandweerlui, politieagenten, rijkswachters, scouts, gewone burgers en eenvoudige arbeiders, die zich spontaan aanboden om nog in de nacht of in de vroege morgenuren van die triestige Zondag, mensen in nood te gaan redden. Van overal werden bootjes van alle slag en soort aangebracht om vrouwen en kinderen te evacueren uit de overstroomde straten. Ander hulpmateriaal werd eveneens in een recordtempo ter plaatse gebracht.

Het visserskwartier werd het hardst door de watersnood getroffen. In deze overbevolkte wijk, waar krotwoningen niet zeldzaam zijn, bestond schrijnende ellende. Tal van gezinnen verloren er alles, wat zij bezaten. De uitdeling van soep, koffie, melk en brood was een eerste vorm van

Vele gezinnen verkeerden in nood door de ramp, die over Oostende kwam. Zonder aarzelen werd voor steun gezorgd. Soep, koffie, brood, boter, kolen en zo meer werden door helpende handen uitgedeeld.

In het visserskwartier verloren talrijke eenvoudige mensen alles wat zij bezaten. Op het Vissersplein werd een bruggenhoofd voor bijstand gevormd, van waar vele bootjes vertrokken.

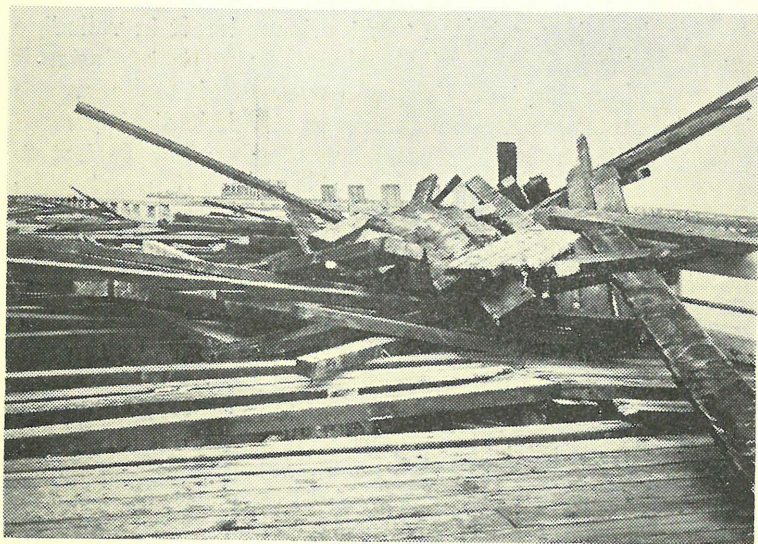
steun. Kolen en dekens werden ook aan de geteisterden ter hand gesteld. De solidariteit met de getroffen en, nam voortdurend in omvang toe. Klederen en giften stroomden binnen. De verleende bijstand door het Rood Kruis onder de leiding van Mevrouw Serruys, Caritas Catholica onder de leiding van Z.E.H. Butaye, het steuncomité van de Volksbond en vele andere verenigingen, is moeilijk te beschrijven.

Om de gevolgen van de ramp te lenigen, werden door eerste minister Van Houtte reeds bepaalde maatregelen genomen in naam van de regering. Het herstel van een groot gedeelte van de geleden schade valt ten laste van de staat. Er dringt zich echter een bijzondere steun op voor deze gezinnen van ouderlingen, vissers, werklieden en kleine middenstanders, die have en goed inschoten bij de overstroming te Oostende. De andere geteisterden hebben eveneens recht op schadevergoeding. Het land moet zijn plicht doen.

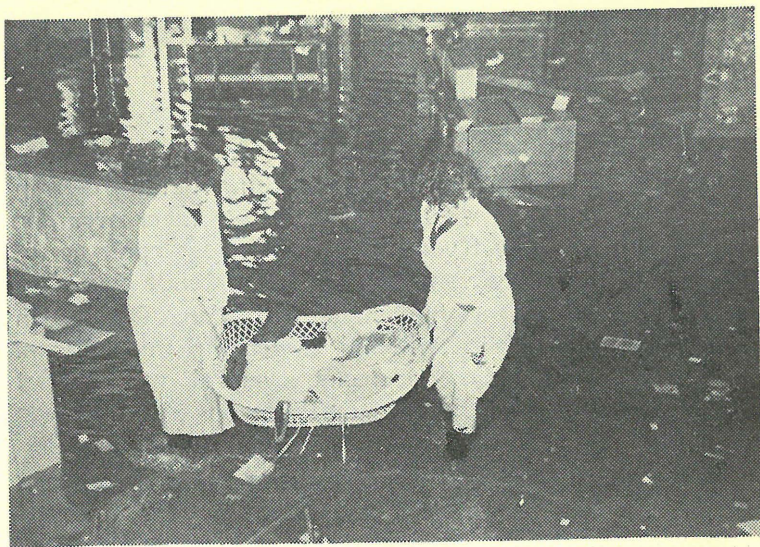
Onmiddellijk herstel

Collapsa resurgent... Deze spreuk prijkt op een medaille, die in 1604 geslagen werd na het beleg van Oostende. Toen bleef er van de stad niets meer over dan puin en slijk maar wat vernield werd, verrees opnieuw uit de grond. In de loop van de jaren is Oostende nog door andere rampen zwaar geteisterd geworden. Oorlog en noodweer hebben bij herhaling ongenadig toegeslagen. Nooit verloren de Oostendenaars evenwel moed. Met koppige werkkraft werd iedere maal de aangerichte schade hersteld.

Wat in het verleden gebeurde, zal ook nu gedaan worden. Amper één dag na de overstroming van 1 Februari 1953, werd onder de energieke leiding van het stadsbestuur reeds begonnen met de herstellingswerken. Deze zullen met bekwame spoed doorgezet worden om te voorkomen, dat het seizoen een mislukking zou worden wegens de vernielingen aan het toeristisch patrimonium.

Deze vormloze plankenhoop was alles wat er overbleef van het Weststaketsel, als de storm uitgewoed was. Twee dagen na de ramp waren er evenwel reeds arbeiders aan het werk om deze schade te herstellen.

Bijna alle winkels van de Kapellestraat en de andere straten van het stadscentrum werden overstroomd. Men heeft echter niet getalmd om de schade te herstellen want het zomerseizoen moet normaal doorgaan.

Mr Jan Piers, schepen van toerisme, heeft in volledige overeenstemming met zijn collega's van het Oostends schepencollege de verzekering gegeven, dat alle wegen zullen hersteld worden voor de zomer, dat de badinrichtingen volledig zullen wederopgebouwd worden en dat de laatste werken voor de voltooiing van de nieuwe Kursaal geen vertraging zullen ondergaan. De plechtige opening van dit groots feestpaleis blijft voorzien voor 20 Juni 1953. Op strand, dijk en staketsel zal men alle sporen van het noodweer laten verdwijnen. De schade aan private goederen zal evenmin zichtbaar blijven. Daar staan het vernuft en de arbeid van de Oostendse bevolking borg voor.

Collapsa resurgent... Dat is in de Koningin der Badsteden geen ijdel gezegde.

Oostende, 7 Februari 1953.

**DRUKKERIJ UNITAS
OOSTENDE**